

DOI 10.36074/logos-24.11.2023.65

СИСТЕМА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ КУРСУ «ТРЕНІНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ» ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО

ORCID ID: 0000-0001-7885-9454

Топольник Яна Володимирівна

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

УКРАЇНА

Широке використання в практиці викладача вищої школи інтерактивних форм та методів роботи обумовлює необхідність вивчення дисциплін, які формують уміння та навички правильного підбору, а також методології побудови тих чи тих психолого-педагогічних прийомів. Однією із найбільш ефективних форм інтерактивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу є навчальний тренінг. У сучасних умовах застосування тренінгів у викладанні дисциплін професійного спрямування є необхідною умовою підготовки конкурентоспроможних фахівців. Навчальний тренінг дозволяє ефективно вирішувати освітні завдання, пов'язані з розвитком навичок спілкування, управління власними емоціями, адекватного вираження емоцій, соціально значимої поведінки, самопізнання і самовдосконалення тощо.

Частково ці завдання вирішуються в ході опанування курсом «Тренінгова діяльність у закладі вищої освіти», що сприяє підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти до розробки та проведення власних тренінгів з формування загальних і фахових компетентностей у навчальному процесі закладу вищої освіти, використання тренінгових занять і вправ під час підготовки здобувачів, розвитку навичок викладача-тренера не тільки в сфері викладання профільних дисциплін, але й реалізаційних здатностей у сфері педагогіки й психології, уміння створювати умови багаторівневої комунікації для всіх учасників тренінгового заняття, застосовувати нестандартні підходи в процесі навчання здобувачів.

Пропонована система практичних завдань в межах вивчення курсу передбачає розгляд питань відповідно до визначеної теми заняття. Наведемо її більш детально.

Тема 1. Сутність і роль тренінгових технологій у вищій школі.

Мета вивчення: ознайомлення здобувачів з теоретичними положеннями дисципліни «Тренінгова діяльність у закладі вищої освіти»; розвиток навичок аналізу педагогічних категорій, залучення майбутніх професіоналів до творчого дослідництва та критичного осмислення педагогічних теорій; розширення наукового світогляду здобувачів, формування прагнення до систематичного підвищення професійної майстерності.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Підготувати семінар за дискусійними питаннями, пов'язаними із запровадженням тренінгів як організаційної форми навчання у ЗВО.

2. Створити опитування за допомогою Google Форми та провести дослідження у закладі вищої освіти, де Ви навчаєтесь, з визначення потреб в актуальних навчальних тренінгах.

Тема 2. Використання тренінгових технологій у викладацькій діяльності.

Мета вивчення: формування уявлень про сутність та особливості підготовки навчального тренінгу, сприяння розвитку навичок аналізу педагогічних категорій, залучення майбутніх професіоналів до творчого дослідництва та критичного осмислення педагогічних теорій; розширення наукового світогляду здобувачів, формування прагнення до систематичного підвищення професійної майстерності.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Розробити авторський варіант структури тренінгу із профільної дисципліни.

2. Підготувати презентацію на тему „Пасивні, активні та інтерактивні технології навчання”.

Тема 3. Конструювання програм тренінгу та оцінка їх ефективності.

Мета вивчення: надання знань щодо етапів проведення тренінгу, формування уміння проводити навчальний тренінг, розширення наукового світогляду здобувачів, формування прагнення до систематичного підвищення професійної майстерності.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Розробити вправи з урахуванням різних етапів тренінгу (не менше однієї вправи на кожний етап).

2. Розробити критерії оцінювання результатів тренінгового навчання здобувачів, учасників тренінгового навчання.

3. Розробити критерії оцінювання роботи тренерів-викладачів.

Тема 4. Керівник тренінгової групи.

Мета вивчення: надання знань щодо підготовки викладача до тренерської роботи, формування уміння проводити навчальний тренінг, розширення наукового світогляд здобувачів, розвиток педагогічної майстерності в майбутніх викладачів-тренерів.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Провести опитування викладачів закладу вищої освіти щодо готовності до тренінгової діяльності. Хід та результати опитування представити у вигляді повідомлення.

2. Розробити вправи для розвитку майстерності викладача-тренера.

3. Підготувати презентацію на тему „Особистість успішного тренера”.

Тема 5. Проведення навчального тренінгу: рекомендації майбутнім викладачам-тренерам.

Мета вивчення: надання знань щодо особливостей роботи тренера під час проведення навчального тренінгу, формування уміння проводити навчальний тренінг, розширення наукового світогляд здобувачів, розвиток педагогічної майстерності в майбутніх викладачів-тренерів.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Перелічити етапи розвитку тренінгової групи та визначити завдання тренера на кожному з них. Результати подати у вигляді таблиці.

2. Описати, з якими складними учасниками та ситуаціями може зіткнутися викладач-тренер та надати поради виходу зі складних ситуацій.

Отже, вивчення дисципліни «Тренінгова діяльність у закладі вищої освіти» та виконання відповідних практичних завдань забезпечують здобувачів вищої освіти теоретичними знаннями про сутність тренінгу, його структуру, принципи тренінгової роботи та оволодіння методологією підготовки навчальних тренінгів.

Список використаних джерел:

- [1] Афанасьєв, М. В., Полякова, Г. А., & Романова, Н. Ф. (2018). *Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник*. М. В. Афанасьєв (ред.). Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
- [2] Лук'янова, Л. Б., Аніщенко, О. В., & Баніт, О. В. (2013). Тренінгові технології навчання дорослих. *Сучасні технології освіти дорослих: посібник* (с. 36-69). Київ: Пед. думка.
- [3] Топольник, Я. В. (уклад.) (2020). *Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Тренінгова діяльність у закладі вищої освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання*. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».